

bliografických a vůbec přehled literatury, zabývající se pruskou úpravou berního práva z konce předminulého a začátku minulého století. V tom ohledu tedy kniha pro speciální badání má velkou cenu. To ostatně neznamená, že by zde nebyly i obecněji zajímavé věci. Pokud kniha probírá Steinovy a Hardenbergovy finanční reformy, je plastická a informativní i pro toho, kdo se nezabývá přímo historickým studiem. Velmi zevrubně (na základě korespondence, pamětí současníků, úředních spisů a pod.) jsou líčeny osobnosti obou reformátorů Steina a Hardenberga (jsme informováni o všem — počínaje jejich světovým názorem a konče jejich berlínskou adresou), a jejich spolupracovníků. Autor také nezastírá známé věci, na př. že finanční systém rakouský a jihoněmeckých států byl dokonalejší než pruský.

Pokud jde o obsah, jest první kapitola věnována materiálnímu bernímu právu z doby před r. 1740, druhá dalšímu jeho vývoji pak až do r. 1813, následuje kapitola o organizaci finanční správy před r. 1806, o boji za pravou důchodovou daň a majetkovou daň, o jiných daňových reformách, o konečné daňové reformě a o následcích obecných správních reforem na finanční správu. Přidán je rejstřík věcný i osobní a místní, bibliografie, přehled historických pramenů a reprodukce berních norem.

V jednom ohledu jest kniha velmi charakteristická pro autora: má totiž zvláštní úvodní kapitolu, v níž G. dokazuje, že jeho práce je užitečná a potřebná. Cituje na doklad toho skoro všechny světové autory, na které si lze vzpomenouti, od Bacona přes Nietzscheho až k Masarykovi.

Dr. Čakrt.

Dr. Karl Wahle: Beiträge zum Devisenrecht. — Verlag der österreichischen Richterzeitung. — Wien 1933. — Str. 36, 8°. Cena ? — Autor, známý již z doby inflační, nadhazuje ve své knížce několik obecných otázek, jež i pro naše právníky mohou mít určitou zajímavost. V první řadě zjišťuje, podobně jako Lenhoff, že rakouská devisová nařízení neznamenají hluboký zásah do soukromého práva. Toto uvádí také proti Ehrenzweigovi, s nímž na několika místech svého spisku polemizuje. Knížka tato jest ovšem orientována prakticky, výklad není dogmatický. Věnována jest rakouskému právu, autor si však hojně všímá i německého práva, v některých případech také judikatury našeho nejvyššího soudu (s níž většinou nesouhlasí). Hned v první kapitole, jednající o soukromoprávních důsledcích nezachování devisových nařízení, uvádí dle rakouské judikatury, že nemohou přivoditi neplatnost těch kterých právních jednání. Následují kapitoly o platbách, vyžadujících schválení, o platbách do zahraničí (konaných v tuzemsku zahraničním věřitelům, dále v cizozemsku, o platbách tuzemcům), o exekucích atd. Bylo by dobře, kdyby i v naší literatuře se hojněji objevily podobné příležitostné výklady, nikoliv ovšem jen z oboru práva soukromého, neboť i u nás, pokud jde o devisová nařízení, panuje nemalá nejistota a jejich snad i neúmyslné porušení může mít za následek dosti přísné trestní důchodkové stíhání. Naše příručky z toho oboru jsou pak spíše přehlednými sbírkami než výkladem devisových právních norem.

Dr. Čakrt.

F. Smrček: Námořní pojištění. Nákladem vydavatelstva časopisu »Československý plavební list« v Praze, 1932. Stran 210, cena Kč 40.—. V posledních letech jeví se přece jen potěšitelný vzrůst naší domácí literatury ve věcech plavebních. Souvisí to nesporně s tím faktem, že máme již několik vlastních svobodných pásem v cizích přístavech, svoje námořní lodi obchodní (z poslední doby Baťova obchodní loď »Morava« v domovském přístavu Gdyni). Kniha Smrčkova tvoří II. svazek Knihovny »Námořní společnosti čsl.«, již patří velká zásluha o to, že veřejnost je informována o plavebních otázkách. Moderní literatura je velmi bohatá a dává pro celé dílo široký podklad. Nás nejvíce zaujme z literatury (něm., ital.) literatura naše, jež i na naše poměry je vskutku dosti obsáhlá. Pro zajímavost budiž tu citován: Prof. Dr. Hermann-Otavský: Abandon v čsl. právu námořním, týž: Soukromé pojišťovací právo čsl., týž: Úvahy k námořnímu pojištění, Ibrst: Zá-

klady pojišťování, Malkovský: Sbírnka předpisů, platných na území Č. S. R. o soukromém pojišťování, Dr. Miřička: Čsl. právo námořní, Smrček: Transportní pojištění, Dr. K. Svoboda: Historický vývoj pojišťovníctví, Dr. Voneš: Všeobecný zákoník obchodní. — Autorova činnost jako prokuristy Riunione adriatica di sicurtà v Terstu podává již sama záruku odborného a současně praktického zpracování.

Dílo jest rozděleno na XXIII. kapitoly. Jako přílohy jsou připojena York-antverpská pravidla 1924 a všeobecné podmínky pro pojišťování zboží při dopravě po moři. — Úvodem vykládá autor podstatu námořního pojištění, hospodářský jeho význam a historický vývoj. Seznamuje se základními a původními normami zákonnými. Jest to obchodní zákon námořní ze dne 17. VII. 1808, zákon o pojišťovací smlouvě z 23. XII. 1917 č. 501 ř. z. a některé zákony říšskoněmecké. Ježto Anglie má vyspělé námořní pojišťování, přihlíží se v knize pro úplnost i k tomuto zákonodárství. V dalším je podán vyklad pojmu pojistný zájem; autor stotožňuje se s názorem, vysloveným prof. Dr. Hermannem-Otavským. Lze pojistiti: loď, zboží, zisk, provisi, dopravné, nájemné z lodí, zápůjčku na loď atd.

Následující pojednání týkají se výkladu pojišťovací smlouvy, co jest to pojištění na cizí účet, doby, po kterou pojištění trvá, o pojistné hodnotě a sumě, co jest to dvojné a množné pojištění, soupojištění a dopojištění. Důležitou jest kapitola o pojistném a jeho platnosti. Značnou část knihy zaujímá přesné vytyčení zásad rozsahu ručení. Při nastalé pojistné příhodě má pojistník povinnost: 1. oznamovací, 2. odvrátiti a zmenšiti škodu, 3. opatřiti listiny, 4. zjistiti rozsah škody, 5. povinnost dáti vysvětlení.

Předpisy o vyšetření škody při částečném poškození o abandonu, kde autor se dovolává publikace, sepsané prof. Dr. Hermannem-Otavským, tvoří přechod ke kapitolám posledním, týkajícím se výplaty a splatnosti odškodného, postihu, promlčení a soudní příslušnosti. Po stránce praktické činí ještě autor zmínku o zámořském a hospodárném balení a tarifní technice.

Význam díla spočívá nejen v tom, že vyplnilo dosud zejší mezeru mezi otázkami, spadajícími do oboru plavby po stránce jak právní, tak praktické, tedy čistě obchodní, nýbrž že podalo i přehledný souhrn toho, co již po různu o tomto temati, často jen některých speciálních otázek se týkajícího, bylo již napsáno.

Dr. Reichert.

Dr. Hynek David a Dr. Miloslav Horka: Zákon o dopravě motorovými vozidly. — Tiskem Státní tiskárny v Praze, 1933. Stran 133, cena neuvedena. Dlužno patřičně oceniti pohotovost obou autorů, z nichž druhý je také členem pražské redakční rady tohoto listu. Příručka totiž vyšla krátce po vydání prováděcího nařízení k zákonu o dopravě motorovými vozidly. Bylo tak vyhověno naléhavé potřebě všech autodopravců. Jednotlivé paragrafy jsou opatřeny zevrubnými vysvětlivkami. Důležité jsou připojené vzorce všech podání a žádostí k úřadům živnostenským, zejména vzorce žádostí koncesních, koncesních listin a dopravních řádů, ustanovení o dávkách za úřední úkony a kolcích. Pro úplnost jsou připojeny výňatky ze živnostenského řádu. Ke konci spisku je připojena důvodová zpráva, která poukazuje k úpravě otázky dopravy motorovými vozidly v cizině.

Autoři neprorokují zákonu dlouhého trvání, ježto automobilová doprava je jím omezována a doufají, že zákon bude brzy patřičně novelisován. Kniha jest uzpůsobena tak, že jest způsobilá, aby vykonala svoje poslání, totiž posloužila informacemi všem, kdo mají co činiti s dopravou motorovými vozidly.

Dr. Reichert.

Jindřich Spáčil: Kroměřížský sněm 1848—1849. — Kronika prvního ústavodárného shromáždění rakouských národů. — Kroměříž. 1933. Městský osvět. sbor. ss. 119 in 8. (Knihovna informací, 1.) Kč 10. — Spáčilova knížka je velmi dobrým přehledem historie demokratického pokusu bouřlivého roku 1848. Třebas téma bylo již tolikrát zpracováno, přece nepochybně vykoná svůj úkol i Spáčilova práce, jež nemá nároků vědeckého díla, ale za to dobře a vydatně informovat nejširší